REPUBLIC OF BULGARIA
NOVI PAZAR MUNICIPALITY
Mayor's phone:+ 359 + 0537 /2 3466
Fax:: + 359 + 0537 / 2 40 10
http://novipazar.acstre.com
E-mail: npazar@icon.bg

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР
КМЕТ телефон:+359 + 0537 / 2 3466
Факс: + 359 + 0537 /2 40 10
Зам кмет :
телефон +359 + 0537 /2 22 66
+359 + 0537 /2 22 45

Община Нови пазар е сертифицирана по ISO 9001:2015

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ**
**НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ**
**ГР. НОВИ ПАЗАР**

ОБЩИНА Нови пазар
Изх No 08-01-92
17.06. 20.22 г
ПК 9900

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ НОВИ ПАЗАР
№ 00-145
17.06. 2022
П.К. 9900

# ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ
*Кмет на Община Нови пазар*

**Относно:** Приемане на Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Нови пазар

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,**
**УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

Съгласно разпоредбата на чл. 196 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) областният управител следва да организира разработването на областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците въз основа на анализ на потребностите от подкрепа във всяка община. В съответствие с разпоредбата на чл. 196, ал. 3 анализът се разработва от съответната община и се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината. На следващ етап въз основа на областната стратегия ще бъде приета общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците в Община Нови пазар, която следва да бъде съобразена с фактите и изводите от посочения анализ.

За разработването на анализа е използвана информация от образователните институции на територията на общината, органи и структури, имащи отношение към личностното развитие на подрастващите, в рамките на техните компетенции и възможности.

Във връзка с гореизложеното предлагам Общински съвет – Нови пазар да вземе следното

**РЕШЕНИЕ:**

На основание чл. 21, ал.1, т. 23 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация и чл. 196, ал. 3 във връзка с ал. 1 от Закона за предучилищното и училищно образование /ЗПУО/

**РЕШИ:**

1. Приема Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Нови пазар.
2. Възлага на кмета на Община Нови пазар да предостави приетия Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в Община Нови пазар на областния управител на Шумен за изготвяне на Стратегия

за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в област Шумен, съгласно чл.196, ал.1 от Закона за предучилищното и училищно образование.

3. Допуска предварително изпълнение на основание чл. 60, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс поради краткия срок, определен на общините от областния управител, за представяне на приетия от Общински съвет Анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

**ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ**
*Кмет на Община Нови пазар*

Съгласувал:
Златина Таскова, зам.-кмет

Проверил:
Йордан Иванов, юрисконсулт «ОС и ПИ»

Изготвил:
Жанета Желязкова, гл. експерт «Образование»

**ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР**

# АНАЛИЗ
# НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР

## I. Въведение

### 1. Законови основания за разработване на анализа

Анализът на потребностите за личностно развитие на децата и учениците в Община Нови пазар е разработен в съответствие с изискванията на ЗПУО, влязъл в сила на 01.08.2016г., във връзка чл.196, ал.1, според който областният управител организира разработването на областна стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, въз основа на анализ на потребностите от подкрепа във всяка община, на територията на областта.

Законът за предучилищното и училищното образование внася ново качество в нашето образование като регламентира приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование и въвежда осигуряването на условия за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на децата – обща и допълнителна. Подкрепата за личностно развитие трябва да се предоставя на всяко дете и ученик, като се осигури подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им и бъде в съответствие с индивидуалните им образователни потребности. Анализът ще допринесе за установяване на реалните потребности и подобряване качеството на образование както и на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците на територията на Община Нови пазар.

ЗПУО определя образованието като национален приоритет, чието реализиране се гарантира при спазване на следните принципи:

- единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;
- ориентираност към мотивацията и интереса на детето/ученика, към способността му да прилага усвоените компетентности на практика и към възрастовите и социалните промени в живота му;
- равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация в процеса на предучилищното и училищното образование;
- запазване и развитие на българската образователна традиция;
- хуманизъм и толерантност;
- съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез българския език и традиции;
- иновативност и ефективност в педагогическите практики въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;
- прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;
- автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;
- ангажираност на държавата, общините, юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и всички други заинтересовани страни с проблемите на образованието чрез диалог между тях.

### 2. Цел и обхват на анализа

Основната цел на анализа е да очертае някои приоритетни потребности при определяне нуждите за подкрепа на личностното развитие на децата

и учениците, които институциите в системата на предучилищното и училищно образование трябва да осигуряват чрез разработване и прилагане на цялостни политики за: - изграждане на позитивен организационен климат, който да създава условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование; - утвърждаване на позитивна дисциплина, която се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите. При работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

**3. Участници в разработването на анализа**

В съответствие с разпоредбите на чл. 174, ал. 1 от ЗПУО, осигуряването на подкрепата за личностно развитие на деца и ученици от образователните институции трябва да се осъществява съвместно с държавните, местните структури и доставчици на социални услуги. В процеса на събиране на информацията за изготвяне на анализа се включиха всички заинтересовани страни:

- общинска администрация;
- училища;
- детски градини;
- всички социални услуги за деца на територията на общината;
- Дирекция „Социално подпомагане", отдел „Закрила на детето";
- Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Шумен;
- Районно управление на МВР – Нови пазар;
- Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН).

**II. Състояние и предизвикателства на общинската мрежа от детски градини и училища за учебната 2020 – 2021 г.**

**1. Демографски облик и тенденции**

Община Нови пазар се намира в Североизточна България и заема източната част на Шуменска област. Разположена е в живописен район между Лудогорското и Провадийското плато. Отстои на 25 км. от областния център Шумен и на около 60 км. от град Варна.Разположена е на 318 000 кв.м. площ. Граничи с общините Никола Козлево, Шумен, Каолиново, Хитрино, Каспичан, Ветрино, Вълчи дол.

Демографското състояние на Община Нови пазар следва тенденциите в развитието на демографията на страната като цяло – населението намалява. Възрастовата структура е силно влошена – увеличен е делът на възрастното население, спрямо същото в трудоспособна възраст. Наблюдава се миграция, насочена предимно към големите икономически центрове на страната и чужбина. Тенденцията е напускане на общината предимно от млади хора в активна работоспособна и репродуктивна възраст.

Подобряването на икономическото развитие в общината би довело до частично решаване на проблемите. Необходима е целенасочена държавна политика за развитието на селата и малките градове, в противен случай тенденцията към депопулация ще продължи.

Община Нови пазар се стреми да създава условия и възможности за усъвършенстване на образователната система и осигуряване на различни видове и етапи на образованието. На територията на общината функционира образователна инфраструктура, която включва институции на предучилищното обучение, общо, профилирано и професионално образование. Основен фокус на местно ниво е осигуряването на качествена образователна инфраструктура и качество на обучението, възпитанието и социализацията, осъществявани в образователните институции. До всички средищни училища и детски градини е осигурен безплатен транспорт за учители, деца и ученици. Отрицателната демографска статистика обаче води до съществуването на паралелки/групи с минимален и под минималния брой деца/ученици.

Населението на Община Нови пазар по данни на „ГРАО" към 15.05.2022 г. по настоящ адрес е 18559, но действително живеещите в общината и съответно посещаващите образователните институции, подлежащи на задължително предучилищно и училищно обучение деца и ученици, са с около 30% по-малко.

Таблица на адресно регистрираните по постоянен и по настоящ адрес лица
област ШУМЕН

дата 15.05.2022

| Община | Брой Нас. места | Постоянен адрес | | | | Настоящ адрес | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Общо | Наст. адрес в нас.място | Наст. адрес в нас.място от общината | Наст. адрес извън общината | Общо | Пост. адрес в нас.място | Пост. адрес в нас.място от общината | Пост. адрес извън общината |
| ВЕНЕЦ | 13 | 14002 | 7490 | 274 | 6238 | 8399 | 7490 | 274 | 635 |
| ВЪРБИЦА | 16 | 14796 | 10669 | 283 | 3844 | 11509 | 10669 | 283 | 557 |
| ХИТРИНО | 21 | 13976 | 6918 | 238 | 6820 | 8092 | 6918 | 238 | 936 |
| КАОЛИНОВО | 16 | 23619 | 13781 | 441 | 9397 | 15134 | 13781 | 441 | 912 |
| КАСПИЧАН | 9 | 8375 | 6798 | 222 | 1355 | 8273 | 6798 | 222 | 1253 |
| НИКОЛА КОЗЛЕВО | 11 | 9204 | 6331 | 166 | 2707 | 7252 | 6331 | 166 | 755 |
| **НОВИ ПАЗАР** | **16** | **21567** | **16258** | **711** | **4598** | **18559** | **16258** | **711** | **1590** |
| ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ | 12 | 14997 | 12435 | 232 | 2330 | 14138 | 12435 | 232 | 1471 |
| СМЯДОВО | 10 | 6541 | 5590 | 124 | 827 | 6825 | 5590 | 124 | 1111 |
| ШУМЕН | 27 | 108980 | 83964 | 4877 | 20139 | 97160 | 83964 | 4877 | 8319 |
| Всичко за областта | 151 | 236057 | | | | 195341 | | | |

Източник:https://grao.bg/tna/t41ob-15-05-2022_1.txt

**Таблица** „ Родени деца (по настоящ адрес) по населени места в Община Нови пазар за периода 2015-2021 година" (по данни от ГРАО)

| Населено място | 2015 г. | 2016 г. | 2017 г. | 2018 г. | 2019 г. | 2020 г. | 2021 г. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| гр. Нови пазар | 127 | 129 | 129 | 111 | 106 | 96 | 90 |
| с. Беджене | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| с. Войвода | 5 | 5 | 9 | 5 | 5 | 6 | 2 |
| с. Енево | 3 | 0 | 5 | 4 | 5 | 6 | 1 |
| с. Жилино | 0 | 5 | 2 | 2 | 1 | 2 | 2 |
| с. Зайчино ореше | 1 | 2 | 1 | 1 | 1 | 1 | 3 |
| с. Избул | 2 | 4 | 3 | 3 | 3 | 3 | 2 |
| с. Мировци | 6 | 9 | 4 | 5 | 6 | 8 | 5 |
| с. Памукчии | 9 | 9 | 6 | 8 | 3 | 9 | 10 |
| с. Писарево | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| с. Правенци | 3 | 4 | 3 | 2 | 0 | 1 | 2 |
| с. Преселка | 0 | 0 | 0 | 4 | 1 | 2 | 1 |
| с. Сечище | 0 | 0 | 0 | 0 | 2 | 0 | 1 |
| с. Стан | 3 | 2 | 2 | 7 | 2 | 4 | 2 |
| с. Стоян Михайловски | 10 | 9 | 8 | 6 | 14 | 9 | 10 |
| с. Тръница | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| **Всичко** | **169** | **178** | **172** | **158** | **149** | **147** | **131** |

## 2. Структура на образователната система в общината

През учебната 2020/2021 година образователната система в Община Нови пазар обхваща 9 детскиградини,8 училища и 2 центъра за подкрепа на личностно развитие.

Според информационната система Национална електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) броят на децата в предучилищна подготовка е 516, учениците в неспециализираните училища са 1336, в професионалните гимназии – 298, в ЦСОП -65.

**Таблица:** Мрежа на образователните институции в Община Нови пазар:

| Вид | Брой | Статут |
|---|---|---|
| Детски градини (ДГ): | 9 | общински |
| - в град Нови :<br>- в селата на общината: | 4<br>5 | |
| Основни училища (ОУ) | 4 | общински |
| - в град Нови пазар:<br>- в селата на общината: | 1<br>6 | |
| Средни училища (СУ) | 2 | общински |
| Професионални гимназии | 2 | общински |
| Центрове за подкрепа на личностно развитие (ЦСОП) | 1 | общински |
| Центрове за подкрепа за личностното развитие (Средношколски общежития) | 1 | общински |
| Центрове за подкрепа за личностното развитие (Общински детски комплекс) | 1 | общински |

## 3. Информация и анализ на данните за децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование

### 3.1. Предучилищно образование

На територията на Община Нови пазар функционират 9 детски градини. Четири от тях са в общинския център, а пет са в селата Стоян Михайловски, Памукчии, Войвода, Избул и Мировци. Детските градини са общински и се помещават в сгради, публична общинска собственост. Сградите на детските градини са в добро състояние, в дворовете има обособени кътове за игра, които отговарят на нормативните изисквания на Наредба №1/12.01.2009 г. *за условията и реда за устройството и безопасността на площадките за игра*. Обзавеждането в детските градини е добро. Оборудвани са с нови съвременни учебно-технически средства в групите, с цел създаване на среда, близка до семейната, достъпна и естетически издържана, креативна и провокираща детето за дейност, налични са достатъчен брой занимални, помещения за спане, санитарни възли, медицински кабинети и всичко необходимо за осигуряване на адекватни условия за провеждане на учебния процес. Осигурена е добра кадрова обезпеченост като условие за доверието на родителите и привличането им като партньори в организирането на дейностите и съдействие в осигуряването на подкрепа за личностно развитие.

| № | Детска градина | Населено място | Брой групи | Брой подготв. групи | Брой деца | | | | | Брой пътуващи деца | Общ брой деца 2021/ 2022 учебна година |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | 6 год. | 5 год. | 4 год. | 3 год. | 2 год. | | |
| 1. | ДГ „Китка” | Нови пазар | 4 | 2 | 21 | 18 | 22 | 26 | 9 | 9 | **96** |
| 2. | ДГ „Калина Малина” | Нови пазар | 5 | 3 | 24 | 34 | 28 | 23 | 16 | 0 | **125** |
| 3. | ДГ „Зорница” | Нови пазар | 4 | 2 | 17 | 15 | 23 | 22 | 11 | 0 | **88** |
| 4. | ДГ „Пролет” | Нови пазар | 4 | 3 | 19 | 26 | 24 | 26 | 5 | 0 | **100** |
| 5. | ДГ „Синчец” | с. Стоян Михайловски | 1 | 0,5 | 9 | 6 | 8 | 1 | 4 | 2 | **28** |
| 6. | ДГ „Слънчо” | с. Памукчии | 1 | 0,5 | 3 | 3 | 3 | 2 | 2 | 0 | **13** |
| 7. | ДГ „Здравец” | с. Войвода | 1 | 0,5 | 5 | 4 | 5 | 6 | 2 | 0 | **22** |
| 8. | ДГ „Горска теменужка” | с. Избул | 1 | 0,5 | 1 | 5 | 7 | 3 | 5 | 2 | **21** |
| 9. | ДГ „Радост” | с. Мировци | 1 | 0,5 | 2 | 5 | 3 | 3 | 2 | 1 | **15** |
| | **Всичко:** | | **22** | | **101** | **116** | **123** | **112** | **56** | **14** | **508** |

| № по ред | Детска градина | Численост щ. бр. към 01.01.2021 г. | | | Педагогически персонал | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | обща | в т.ч. | | директор | учител | ст. учител | гл. учител | психолог | логопед |
| | | | Педагогически | Непедагогически | | | | | | |
| 1 | ДГ „Китка” | 17 | 9.5 | 7.5 | 1 | 6,5 | 2 | 0 | 0 | 0 |
| 2 | ДГ „Калина Малина” | 21 | 11 | 10 | 1 | 5 | 5 | 0 | 0 | 0 |
| 3 | ДГ „Зорница” | 17,5 | 9 | 8,5 | 1 | 3 | 5 | 0 | 0 | 0 |
| 4 | ДГ „Пролет” | 17,5 | 9 | 8.5 | 1 | 1 | 7 | 0 | 0 | 0 |
| 5 | ДГ „Синчец” | 5 | 2 | 3 | 1 | | 1 | 0 | 0 | 0 |
| 6 | ДГ „Слънчо” | 3,5 | 2 | 1,5 | 1 | 0 | 1 | 0 | 0 | 0 |
| 7 | ДГ „Здравец” | 4 | 2 | 2 | 1 | 1 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 8 | ДГ „Горска теменужка” | 3,5 | 2 | 1,5 | 1 | | 1 | 0 | 0 | 0 |
| 9 | ДГ „Радост” | 3,5 | 2 | 1,5 | 1 | 0 | 1 | 0 | 0 | 0 |
| | **Всичко** | **92,5** | **48,5** | **44** | **9** | **16,5** | **23** | **0** | **0** | **0** |

### 3.1.Училищно образование

На територията на Община Нови пазар през учебната 2020/2021 г. функционират 4 основни и 2 средни училища, 2 професионални гимназии, 1 Център за специална образователна подкрепа (ЦСОП) и 1 Център за подкрепа за личностно развитие – Общински детски комплекс (ЦПЛР-ОДК). Всички образователни институции са със статут общински. Осигурена е добра кадрова обезпеченост като условие за доверието на родителите и привличането им като партньори в организирането на дейностите и съдействие в осигуряването на подкрепа за личностно развитие.

**Брой паралелки и ученици по класове в общинските неспециализирани училища**

| № по ред | Училище | I клас | | II клас | | III клас | | IV клас | | Всичко I - IV кл. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици |
| 1 | СУ „Васил Левски” | 2 | 44 | 3 | 62 | 3 | 67 | 3 | 60 | **11** | **233** |
| 2 | СУ „Хан Исперих” | 2 | 40 | 3 | 63 | 2 | 32 | 2 | 44 | **9** | **179** |
| 3 | ОУ „Н. Й. Вапцаров” | 1 | 23 | 1 | 16 | 1 | 12 | 1 | 15 | **4** | **66** |
| 4 | ОУ „Св. Кл. Охридски” | 1 | 8 | 1 | 8 | 1 | 13 | 1 | 12 | **4** | **41** |
| 5 | ОУ „Христо Ботев” | 0,5 | 8 | 0,5 | 2 | 0,5 | 8 | 0,5 | 5 | **2** | **23** |
| 6 | ОУ „Васил Левски” | 0,5 | 6 | 0,5 | 4 | 0,5 | 3 | 0,5 | 7 | **1** | **20** |
| | **Всичко** | 7 | **129** | **9** | **155** | **8** | **135** | **8** | **143** | **31** | **562** |

| № по ред | Училище | V клас | | VI клас | | VII клас | | Всичко V - VII кл. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици |
| 1 | СУ „Васил Левски” | 2 | 48 | 3 | 59 | 3 | 61 | **8** | **168** |
| 2 | СУ „Хан Исперих” | 2 | 35 | 2 | 49 | 2 | 46 | **6** | **130** |
| 3 | ОУ „Н. Й. Вапцаров” | 1 | 21 | 1 | 13 | 2 | 38 | **4** | **72** |
| 4 | ОУ „Св. Кл. Охридски” | 1 | 14 | 1 | 11 | 1 | 13 | **3** | **38** |
| 5 | ОУ „Христо Ботев” | 1 | 11 | 1 | 11 | 1 | 11 | **2** | **33** |
| 6 | ОУ „Васил Левски” | 0,5 | 6 | 1 | 7 | 0,5 | 4 | **1** | **17** |
| | **Всичко** | **7,5** | **135** | **9** | **150** | **9,5** | **173** | **24** | **458** |

| № по ред | Училище | VIII клас | | IX клас | | X клас | | XI клас | | XIIклас | | Стипендии | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой паралелки | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | сираци или с един родител | социални | отличен успех |
| 1. | СУ „Васил Левски“ | 1 | 25 | 1 | 25 | 2 | 33 | 3 | 51 | 2 | 40 | 10 | 19 | 46 |
| 2. | СУ „Хан Исперих” | 1 | 28 | 1 | 25 | 1 | 24 | 1 | 24 | 2 | 32 | 8 | 16 | 42 |
| **Всичко** | | **2** | **53** | **2** | **50** | **3** | **57** | **4** | **75** | **4** | **72** | **18** | **35** | **88** |

## Брой паралелки и ученици по класове в общинските професионални гимназии

| Училище | VIII клас | | IX клас | | X клас | | XI клас | | XII клас | | Общо | | Стипендии | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой ученици | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | Брой паралелки | Брой ученици | сираци или с един родител | социални | отличен успех |
| ПГ по СС | 1 | 28 | 1 | 24 | 1 | 26 | 1 | 18 | 1 | 17 | **5** | **113** | 13 | 6 | 1 |
| ПГХТД „Проф. д-р Ас.Златаров” | 2 | 44 | 2 | 32 | 2 | 34 | 1 | 25 | 2 | 32 | **9** | **167** | 68 | 43 | 2 |
| **Всичко** | **3** | **72** | **3** | **56** | **3** | **60** | **2** | **43** | **3** | **49** | **14** | **280** | **81** | **49** | **3** |

| № по ред | Училище | Брой пътуващи ученици 2020/2021 учебна година |
|---|---|---|
| 1 | СУ „Васил Левски” | 107 |
| 2 | СУ „Хан Исперих” | 34 |
| 3 | ОУ „Н. Й. Вапцаров” | |
| 4 | ОУ „Св. Кл. Охридски” | 13 |
| 5 | ОУ „Христо Ботев” | 6 |
| 6 | ОУ „Васил Левски” | 7 |
| 7 | ПГ по СС | 19 |
| 8 | ПГХТД „Проф. д-р Ас. Златаров“ | 92 |
| | **Всичко** | **278** |

## Персонал в общинските училища

| № по ред | Училище | Численост щ. бр. към 01.01.2021 г. | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | обща | в т.ч. | | директор | заместник-директор | главни учители | старши учители | учители | ресурсни учители | психолог | логопед |
| | | | педагогически | непедагогически | | | | | | | | |
| 1 | СУ „Васил Левски” | 75 | 61 | 14 | 1 | 2 | 1 | 37 | 11 | 1 | 1 | 1 |
| 2 | СУ „Хан Исперих” | 50 | 41 | 9 | 1 | 1 | 0 | 29 | 12 | 0 | 0.5 | 1 |
| 3 | ОУ „Н. Й. Вапцаров” | 26 | 20 | 6 | 1 | 1 | 0 | 12 | 4 | 1 | 0,5 | 0,5 |
| 4 | ОУ „Св. Кл.Охридски” | 17 | 14 | 3 | 1 | 0 | | 8 | 4 | 1 | 1 | 1 |

| | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 5 | ОУ „Христо Ботев" | 13 | 10 | 2 | 1 | 0 | 0 | 9 | 1 | 0 | 0 | 0 |
| 6 | ОУ „Васил Левски" | 13 | 9 | 3 | 1 | 0 | 0 | 3 | 6 | 0 | 0 | 0 |
| 7 | ПГ по СС | 19 | 11 | 8 | 1 | 0 | 0 | 9 | 1 | 0 | 0 | 0 |
| 8 | ПГХТД „Проф. д-р Ас.Златаров" | 33 | 20 | 13 | 1 | 1 | 0 | 7 | 11 | 0 | 0 | 0 |
| | **Всичко** | **246** | **186** | **58** | **8** | **5** | **1** | **114** | **50** | **3** | **3** | **3,5** |

**Центрове за подкрепа за личностно развитие**

| **Наименование** | **Брой групи** | **Брой ученици** | **Численост на персонала /щ. бр./** | |
|---|---|---|---|---|
| | | | **педагогически** | **непедагогически** |
| ЦПЛР - ОДК | 25 | 255 | 1+2 УЩБ | 0 |
| ЦСОП „ХЕЛА" | 9 | 63 | 14 | 9 |

## II. Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие

Законът за предучилищното и училищното образование прави разграничение на видовете подкрепа за личностно развитие на обща и допълнителна, изхождайки от философията на приобщаващото образование, че всяко дете, във всеки един момент от своя живот, може да има нужда от подкрепа. Съгласно чл. 176 от ЗПУО подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици в съответствие с индивидуалните им потребности и цели да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Изхождайки от философията на приобщаващото образование и разграничение на видовете подкрепа за личностно развитие на обща и допълнителна, ЗПУО предвижда те да се осигуряват там където е детето – детската градина, училището или центъра за личностно развитие и по здравословни причини - в домашни или болнични условия.

### 1. Обща подкрепа за личностно развитие

Съгласно чл. 178, ал. 1 от ЗПУО, общата подкрепа за личностно развитие включва:

| Форми и дейности | Осигурява се от: |
|---|---|
| 1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти | Всички институции |
| 2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО | Само училища |
| 3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език | Само детски градини |
| 4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове | Само училища |
| 5. консултации по учебни предмети | Само училища |
| 6. кариерно ориентиране на учениците | Всички институции |
| 7. занимания по интереси | Всички институции |
| 8. библиотечно-информационно обслужване | Само училища |
| 9. грижа за здравето | Всички институции |
| 10. осигуряване на общежитие | Училища и общежития |
| 11. поощряване с морални и материални награди | Всички институции |
| 12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение | Всички институции |
| 13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения | Всички институции |
| 14. логопедична работа | Всички институции |

Общата подкрепа обединява, съществуващите видове образователна среда - образователни институции, центрове за подкрепа за личностно развитие (ОДК) регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование (Ресурсен център), общежития, и други, чиято функция е да подпомагат вътрешната структура за разгръщане на диференцирани подходи за посрещане на разнообразието от образователни потребности.

Общата подкрепа в училищата се основава на анализ на информацията и наблюденията от обучението и развитието на всеки ученик, който се прави от класния ръководител, съвместно с учителите, които преподават на ученика. Този анализ включва: индивидуалния напредък в обучението на всеки ученик, извършена диагностика от входни нива, контролни и класни работи, силни и слаби страни, нагласи по отношение на ученето, участие в живота на класа, наличие на рискови фактори.

Общата подкрепа за личностно развитие в детската градина е насочена към всички деца в групата и гарантира участието и изявата им в образователния процес и в дейността на детската градина.

На ниво детска градина и училище общата подкрепа включва:

- **Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти (чл. 178, ал. 1, т. 1 от ЗПУО):**

Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти (чл. 179 от ЗПУО) включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи. Учителите, работещи в

общинските детски градини, училища и обслужващи звена познават и използват в своята пряка работа различните видове обща подкрепа за личностно развитие по смисъла на чл. 178, ал. 1 от ЗПУО. Обсъждат дейностите, обменят информация и добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с децата в групата или с учениците в класа. Провеждат регулярни срещи, когато са за целите на превенцията, между малка група учители и други педагогически специалисти в детската градина, съответно между класния ръководител, учители и други педагогически специалисти в училището

- **Допълнително обучение по учебни предмети при условията (чл. 178, ал. 1, т. 2 от ЗПУО):**

Подкрепата се осигурява само от училищата. Допълнителното обучение включва допълнителни часове по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

- **Допълнителни модули за деца, които не владеят български език (чл. 178, ал. 1, т. 3 от ЗПУО):**

Основен акцент е ранно оценяване на развитието на детето и на риска от обучителни затруднения, както определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език според индивидуалните потребности на всяко дете. Подкрепата се осигурява само от детските градини.

- **Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове (чл. 178, ал. 1, т. 4 от ЗПУО):**

Допълнителното обучение включва допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове. Всички учители от общинските училища на територията на Община Нови пазар провеждат допълнително обучение по учебни предмети, по утвърден от директора график.

- **Кариерно ориентиране на учениците – по чл. 178, ал. 1, т. 6 на ЗПУО.**

Кариерното ориентиране на учениците в училищното образование включва дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

- **Занимания по интереси - по чл. 178, ал. 1, т. 6 на ЗПУО**

Заниманията по интереси се организират с цел за развитие на способностите и на компетентностите на децата и учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство. Заниманията по интереси може да се провеждат чрез различни организационни педагогически форми - клуб, състав, отбор и други. Институциите, които осъществяват тази подкрепа са училищата, читалищата, ЦПЛР – ОДК и спортните клубове.

| № по ред | Училище | Ученици, включени в целодневна организация | | Ученици, включени в училищни форми за развитие на интересите | | Ученици, включени във форми по национални програми към МОН | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Брой групи | Брой ученици | Брой групи | Брой ученици | Брой групи | Брой ученици |
| 1 | СУ „Васил Левски” | 11 | 232 | 9 | 118 | 17 | 113 |
| 2 | СУ „Хан Исперих” | 7 | 196 | - | - | - | - |
| 3 | ОУ „Н. Й. Вапцаров” | 4 | 87 | 2 | 30 | - | - |
| 4 | ОУ „Св. Кл.Охридски” | 3 | 65 | 4 | 40 | - | - |
| 5 | ОУ „Христо Ботев” | 2 | 34 | 3 | 30 | - | - |
| 6 | ОУ „Васил Левски” | 2 | 37 | 2 | 20 | 4 | 20 |
| 7 | ПГ по СС | - | - | 4 | 33 | - | - |
| 8 | ПГХТД „Проф. д-р Ас.Златаров” | - | - | 4 | 40 | - | - |

## ЦПЛР – ОДК

| Област | Профил | Дейност | Брой групи | От тях временни | Брой деца и ученици |
|---|---|---|---|---|---|
| Наука и технологии | 402 - Приложно-технически | Клуб "СРЪЧНИ РЪЧИЧКИ" | | 1 | 13 |
| Наука и технологии | 405 – Хуманитарно обществени | Клуб "АЗ И СВЕТЪТ ОКОЛО МЕН" | 1 | | 17 |
| Наука и технологии | 405 – Хуманитарно обществени | Клуб "АЗ ОБИЧАМ БЪЛГАРИЯ" | 1 | | 14 |
| Наука и технологии | 402 Приложно-технически | Кръжок "МАЛКИТЕ МАЙСТОРИ" | 1 | | 13 |
| Наука и технологии | 402 Приложно-технически | Кръжок "СРЪЧКОВЦИ" | 1 | | 13 |
| Наука и технологии | 405 – Хуманитарно обществени | Кръжок "ДЕЦАТА И ПРИРОДАТА" | | 1 | 20 |
| Изкуство | 505 – Изобразително и приложно изкуство | кръжок "ПРИРОДАТА В ИЗКУСТВОТО" | | 1 | 20 |
| Наука и технологии | 405 – Хуманитарно обществени | Кръжок "КРЪГОВРАТЪТ В ПРИРОДАТА" | | 1 | 20 |
| Наука и технологии | 405 – Хуманитарно обществени | Клуб "БИТ И КУЛТУРА НА ЕТНОСИТЕ" | 1 | | 13 |
| Наука и технологии | 405 – Хуманитарно обществени | Клуб "ГОТОВИ ЗА РАБОТА" | 1 | | 18 |
| Наука и технологии | 405 – Хуманитарно обществени | Клуб "ГРАЖДАНСКА КУЛТУРА, ПОЛИТИКА И ДЕМОКРАЦИЯ" | 1 | | 14 |
| Спорт | 603 – Колективни спортове | Клуб "СПАРТАКИАДА" | | 1 | 20 |
| Спорт | 603 – Колективни спортове | Клуб по тенис на маса МОЖЕМ ЗАЕДНО | 1 | | 15 |
| Изкуство | 501 – Литературно творчество | Клуб "ПРИКАЗЕН СВЯТ" | 1 | | 14 |
| Изкуство | 505 – Изобразително и приложно изкуство | Кръжок "ЗНАМ И МОГА" | 1 | | 14 |
| Изкуство | 504 – Театрално изкуство | Детска театрална трупа МАГИЯ | 1 | | 13 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Спорт | 603 – Колективни спортове | Клуб по футбол "ЛЪВЧЕТАТА НА ОДК" | 1 | | 13 |
| Спорт | 603 – Колективни спортове | Мажоретен състав КАДЕТИ | 1 | | 13 |
| Изкуство | 501 – Литературно творчество | Клуб "ИЗРАЗИТЕЛНО ЧЕТЕНЕ" | 1 | | 14 |
| Изкуство | 501 – Литературно творчество | Клуб "СЛАДКОДУМЦИ" | 1 | | 14 |
| Спорт | 603 – Колективни спортове | Клуб по футбол "СПОРТИСТ" | 1 | | 15 |
| Спорт | 603 – Колективни спортове | Мажоретен състав ДЖУНИЪР | 1 | | 14 |
| | | Клуб "ПРИКАЗЕН СВЯТ" | | 1 | 25 |
| Изкуство | 501 – Литературно творчество | Клуб ФОЛКЛОР И ЛИТЕРАТУРА | 1 | | 13 |
| Изкуство | 504 – Театрално изкуство | Кръжок "ДЕТСКО ШОУ И ЗАБАВЛЕНИЯ" | | 1 | 20 |

- **Библиотечно-информационно обслужване:**

Библиотечно-информационното обслужване (чл. 182 от ЗПУО) се осигурява чрез училищните и читалищните библиотеки и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни документални източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. Във всички училища има оборудвани компютърни кабинети и осигурен постоянен достъп до интернет.

Във всички детски градини е осигурен постоянен достъп до интернет.

- **Грижа за здравето - по чл. 178, ал. 1, т. 9 от ЗПУО**

Грижата за здравето се осигурява чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот (чл. 183 от ЗПУО) в съответствие с държавния образователен стандарт за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Здравето на децата и учениците се наблюдава от медицински сестри, работещи в здравните кабинети в детските градини и училища. Здравните кабинети са ремонтирани, разполагат с необходимото медицинско оборудване и медикаменти в спешния шкаф. В детските градини и училища се предлага храна, която отговаря на нормативните изисквания за здравословно хранене.

Отчетени към РЗИ – Шумен дейности в училищата на територията на Община Нови пазар по Национални и регионални здравни програми за 2020 и 2021 г.

Лекции, беседи и презентации по Национална програма Лекции, беседи и презентации по Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020 г. и 2021- 2025 г. на тема:

„Употреба на тютюневи изделия“-3 с 36 участници;

„Злоупотреба с алкохол“- 3 с 30 участници;

„Здравословно хранене“-7 с 121 участници;

„Физическа активност“ - 1 с 6 участници.

за профилактика на оралните заболявания в България 2014-2020 г.- 9 с 128 участници.

Лекции, беседи и презентации по План за действие за изпълнение на Националната стратегия за борба с наркотиците - 3 с 54 участници.

Лекции, беседи и презентации на тема „Сексуално и репродуктивно здраве“ - 1 с 12 участници. - ' • '

Лекции, беседи и презентации на тема „Инфекциозни заболявания“ - 10 с 109 участници.

Лекции, беседи и презентации по Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата-5 с 64 участници.

Лекции, беседи и презентации по Национална програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН-1 с 12 участници.

Лекции, беседи и презентации по здравна стратегия за лица в неравностойно положение - 7 с 71 участници.

Лекции, беседи и презентации на други здравно-образователни теми: - 3 с 48 участници.

Отчетени към РЗИ — Шумен дейности в детските градини на територията на община Нови пазар по Национални и регионални здравни програми за 2020 г. и 2021 г. както следва:

Лекции, беседи и презентации по Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014 - 2020 г. и 2021 - 2025 г. на тема:

„Употреба на тютюневи изделия“ - 11 с 161 участници;

„Злоупотреба с алкохол“ - 4 с 61 участници;

„Здравословно хранене“ - 59 с 731 участници;

„Физическа активност“ - 29 с 329 участници.

Лекции, беседи и презентации на тема „Остеопороза“ - 10 с 131 участници.

Лекции, беседи и презентации на тема „Туберкулоза“ - 15 с 258 участници.

Лекции, беседи и презентации на тема „Сексуално и репродуктивно здраве“ - 1 с 16 участници.

Лекции, беседи и презентации на тема: „Инфекциозни болести“ - 14 с 161 участници.

Лекции, беседи и презентации по здравна стратегия за лица в неравностойно положение - 101 с 762 участници.

Лекции, беседи и презентации по Национална програма за профилактика на оралните заболявания в България 2014 - 2020 г.- 48 с 510 участници;

Лекции, беседи и презентации на Тема: Пътно-транспортен травматизъм - 8 е 94 участници.
Лекции, беседи и презентации па други здравно-образователни теми - 79 с 1016 участници.
Проведени беседи за персонал на тема:
„Употреба на тютюневи изделия“ - 4 с 16 участници;
„Здравословно хранене“ - 13 с 24 участници;
„Физическа активност“ - 1 с 2 участници;
„Остеопороза“ - 3 с 11 участници;
„Орални заболявания“ - 2 с 14 участници;
„Пътно-транспортен травматизъм“ - 3 с 17 участници;
„Туберкулоза“ - 4 cl 8 участници;
„Инфекциозни болести“ -6 с 16 участници;
други здравно-образователни теми - 17 с 48 участници.
3. Брой деца и брой ученици в община Нови пазар без личен лекар - РЗИ - Шумен не разполага с такива данни.
Друга информация за децата и учениците в област Шумен за периода 2020 - 2021 г.

- **Осигуряване на общежитие – по чл. 178, ал. 1, т. 10 от ЗПУО**

Тази подкрепа може да се осъществява от училище или от ЦПЛР (самостоятелно общежитие) (ЗПУО чл. 178, ал.4).

Единственото училище в Община Нови пазар, което осигурява общежитие за своите възпитаници е ПГХТД „Проф. д-р Асен Златаров”. Общежитие има и ПГ по СС, но сградата и помещенията в нея са морално и физически остарели и амортизирани. От 2016 година базата не се използва. Предстои да бъде направен основен ремонт.

- **Поощряване с морални и материални награди - по чл. 178, ал. 1, т. 11 от ЗПУО**

На децата и учениците се осигуряват морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. Награди могат да се учредяват от началника на РУО - Шумен, кмета на общината и директора на съответната образователна институция (чл. 184 от ЗПУО). Този вид подкрепа се използва широко от училищните ръководства и от Община Нови пазар. Община Нови пазар стимулира и подкрепя морално и материално творческите изяви на даровити наши деца чрез Общинската програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби. През 2021 г. по Програмата еднократно финансово стимулиране получиха 30 деца за класиране в национални и международни състезания в сферата на науката, изкуството и спорта. Средствата, изразходени за обезпечаване на Програмата, са в размер на 4000 лв. Общината учреди награда за колективи, завоювали призови места на национални и международни конкурси, фестивали и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта.

- **Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение - по чл. 178, ал. 1, т. 12 от ЗПУО**

Видове престъпления и противообществени прояви, извършени от малолетни и непълнолетни за 2020/2021 г. по информация на РУ на МВР са: 10 бр. извършени престъпления (4 бр. кражби, 1 бр. нарушаване на обществения ред, 3 бр. за вандалски прояви - рушене на общинска собственост, 1 бр. за управление на нерегистрирано МПС, 1 бр. за притежание на наркотици, 3 бр. самоволно напуснали дома си.

Детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осъществяват тези дейности, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес, като видовете и съдържанието им са подчинени на обща училищна политика и се разработват самостоятелно от училищната общност (ЗПУО чл. 185).

Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение реализира и Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Създадена е практика Местната комисия да работи в тясно сътрудничество с ръководствата и педагогическия състав на училищата с оглед ранно предотвратяване на девиантно поведение сред подрастващите. Усилията на МКБППМН през 2020/2021 г. бяха насочени в посока по-голяма ефективност на превенцията на противообществените прояви, като акцентът беше поставен върху корекционно-възпитателния аспект на дейността на комисията, както и по-пълноценно взаимодействие с институциите и организациите, имащи пряко или косвено отношение към дейността на МКБППМН.

**Превенция на асоциалното поведение на малолетните и непълнолетните**

| Година | Брой приложени програми за превенция на противодействие на детското асоциално поведение | Брой лица, обхванати от информационни кампании за предотвратяване на асоциалното поведение сред децата | Брой консултирани деца и семейства |
|---|---|---|---|
| 2020 | 11 | 522 | 89 |
| 2021 | 12 | 561 | 94 |

**Деца, извършили противообществени прояви и престъпления**

| Деца, извършили противообществени прояви и престъпления | малолетни момчета 8 – 13г | малолетни момичета 8 – 13г | непълнолетни момчета 14 – 17г. | непълнолетни момичета 14 – 17г |
|---|---|---|---|---|
| 2020 г. | 1 | - | 11 | 2 |
| 2021 г. | 3 | 1 | 4 | 4 |

| Деца, извършили противообществени прояви | | Деца, извършили противообществени престъпления | |
|---|---|---|---|
| година | брой | година | брой |
| 2020 г. | 7 | 2020 | 7 |
| 2021 г. | 7 | 2021 | 8 |

- **Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения -по чл. 178, ал. 1, т. 13 от ЗПУО**

При работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях, като тези мерки се прилагат към всички ученици в обща класна стая по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (ЗПУО чл. 17, ал.5);

В детската градина, общата подкрепа е насочена към ранно разпознаване на рискове в развитието на детето, които могат да създадат предпоставки за трудности в ученето му в училище. Вече има утвърдени методически инструменти, които ще бъдат в помощ на учителите и специалистите, както и програми за превенция и развитие на езикови, когнитивни, емоционални и социални компетентности на децата от най-ранна възраст.

- **Логопедична работа-по чл. 178, ал. 1, т. 14 от ЗПУО**

Логопедичната работа като част от дейностите за целите на превенцията на обучителните затруднения се осъществява от логопеди в детски градини, училища и от логопеди от РЦППО, и включва:

- превенция на комуникативните нарушения и на обучителни трудности - изследване на писмената реч; определяне на потребностите на децата и учениците от логопедична работа;
- диагностика на комуникативните нарушения - диагностика при нарушения на говора; невропсихологична диагностика на входно и изходно равнище на деца от 3- до 6-годишна възраст и на ученици от начален, прогимназиален, първи и втори гимназиален етап; диагностика на езиковата компетентност на деца от 3- до 6-годишна възраст;
- корекционно-терапевтична дейност при установени индикации за комуникативни нарушения - изготвяне на индивидуални програми за корекционно-терапевтична дейност за всички деца и ученици с комуникативни нарушения; осъществяване на ранно логопедично въздействие при деца на 3 - 4-годишна възраст с комплексни комуникативни нарушения и с риск от обучителни затруднения; провеждане

на корекционно-терапевтична дейност с деца и ученици с комуникативни нарушения; групова работа с логопед при нарушения на артикулацията и при нарушения на темпа и ритъма на речта (заекване); индивидуална работа с логопед - при останалите комуникативни нарушения и обучителни трудности;

- консултативна дейност с учители и родители/представители на децата/лица, които полагат грижи за децата с комуникативни нарушения - консултиране на учители за особеностите и потребностите на деца и ученици с комуникативни нарушения и предоставяне на методическа подкрепа при работата с деца и ученици с комуникативни нарушения; консултиране, подкрепа и мотивиране на родителите/представителите на децата/лицата, които полагат грижи за децата с комуникативни нарушения, за активно участие в логопедичния процес.

**2. Допълнителна подкрепа за личностно развитие**

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187 на ЗПУО е насочена към четири групи деца и ученици: със специални образователни потребности (СОП) - в риск, с изявени дарби, с хронични заболявания и работа с дете и ученик по конкретен случай.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
- ресурсно подпомагане.

## Данни за деца с увреждания/СОП в детските градини

| Детска градина | Общ брой | Диагноза | | | | | | | | | Вид на допълнителна подкрепа | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | интелектуални затруднения | обучителни трудности | физически увреждания | слухово увреждане | зрителни нарушения | множество увреждания | езиково- говорни нарушения | р-ва от аутистичния спектър | емоционални и поведенчески р-ва | ресурсно подпомагане | психо-социална рехабилитация | рехабилитация на комуникативните нарушения | рехабилитация на слуха и говора | зрителна рехабилитация |
| ДГ „Китка” | 9 | 5 | - | - | - | - | - | - | 4 | | 9 | 9 | 9 | - | - |
| ДГ „Калина Малина” | 7 | - | 7 | 1 | - | - | - | 5 | - | 5 | 7 | 5 | 5 | - | - |
| ДГ „Зорница” | 6 | - | 6 | - | - | - | - | 6 | 1 | 1 | 6 | 3 | 6 | - | - |
| ДГ „Пролет” | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| ДГ „Синчец” | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| ДГ „Слънчо” | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| ДГ „Здравец” | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| ДГ „Горска теменужка” | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| ДГ „Радост” | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |

**Данни за деца с увреждания/СОП в училищата**

| № | Училище | Общ брой | Диагноза | | | | | | | | | Вид на допълнителна подкрепа | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | интелектуални затруднения | обучителни трудности | физически увреждания | слухово увреждане | зрителни нарушения | множество увреждания | езиково- говорни нарушения | р-ва от аутистичния спектър | емоционални и поведенчески р-ва | ресурсно подпомагане | психо-социална рехабилитация | рехабилитация на комуникативните нарушения | рехабилитация на слуха и говора | зрителна рехабилитация |
| 1. | СУ „Васил Левски" | 8 | 4 | 4 | - | - | - | - | - | - | - | 8 | 8 | 7 | - | - |
| 2. | СУ „Хан Исперих" | 2 | - | 2 | - | - | - | - | - | - | - | 2 | - | - | - | - |
| 3. | ОУ „Н. Й. Вапцаров" | 11 | 8 | 3 | - | - | - | - | - | - | - | 11 | 9 | 8 | - | - |
| 4. | ОУ „Св. Кл.Охридски" | 9 | - | 9 | - | - | - | - | - | - | - | 9 | 5 | 5 | - | - |
| 5. | ОУ „Христо Ботев" | 1 | 1 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 1 | 1 | 1 | - |
| 6. | ОУ „Васил Левски" | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 7. | ПГ по СС | 4 | - | 4 | - | - | - | - | - | - | - | 4 | - | - | - | - |
| 8. | ПГХТД „Проф. д-р Ас. Златаров" | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |

## Деца и ученици в риск

Това са деца, които се нуждаят от помощ и подкрепа за задоволяване на всички потребности при обгрижването им в семейна среда. В зависимост от риска за детето, те се разделят в следните направления :

- деца, живеещи в многодетни и социално слаби семейства, семейства с един деца, лишени от родителски грижи, отглеждани в институции;
- деца, настанени при близки и роднини;
- деца с вид и степен на увреждане;
- деца, отпаднали или в риск от отпадане от училище;
- деца с агресивно поведение и /или жертва на насилие.

**Данни от Дирекция „Социално подпомагане" – отдел „Закрила на детето"**

| 2020 год. | 2021 год. |
|---|---|
| Общ брой постъпили сигнали за деца в риск - 112 броя, от които: | Общ брой постъпили сигнали за деца в риск – 76 броя, от които: |
| За насилие над деца – 5 | За насилие над деца - 10 |
| Изведен риск и открити случаи по получените сигнали за 24 деца | Изведен риск и открити случаи по получените сигнали за 28 деца |
| Деца, настанени при близки и роднини за годината – 2 | Деца, настанени при близки и роднини за годината – 1 |
| Деца, настанени в институции към 31.12.2020 г. – 0 | Деца, настанени в институции към 31.12.2021 г. няма |
| Деца, настанени в професионални приемни семейства за годината - 43 | Деца, настанени в професионални приемни семейства за годината - 31 |
| Деца, настанени в ЦНСТ без увреждания към 31.12.2020 г. -8 | Деца, настанени в ЦНСТ без увреждания към 31.12.2021 г. - 6 |
| Деца, настанени в КЦД към 31.12.2020 г. – 0 | Деца, настанени в КЦД към 31.12.2021 г. – 0 |
| Деца, настанени в ЦНСТ с увреждания към 31.12.2020 г. - 10 | Деца, настанени в ЦНСТ с увреждания към 31.12.2021 г. - 11 |
| Сигнали за непълнолетни майки, родили деца, непълнолетни бременни и съжителстващи на семейни начала - 13 | Сигнали за непълнолетни майки, родили деца, непълнолетни бременни и съжителстващи на семейни начала - 16 |

**Социални услуги за допълнителна подкрепа на личностното развитие в Община Нови пазар**

| | Вид социална услуга /дейност | Описание на дейността | Брой настанени/ ползващи социални услуги | Видове и брой специалисти, ангажирани с обучение и възпитание |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Дневен център за деца с увреждания „Къщичката" | Дневна грижа, Консултиране, рехабилитация, логопедична помощ, информиране и обучение, специализирани медицински грижи, психологична подкрепа, музикотерапия, социално включване. | 32 ползватели на социалната услугата | специален педагог – 1,5 щ. бр.; логопед – 1 щ. бр.; психолог – 1 щ. бр.; рехабилитатор – 1 щ. бр.; социален работник – 1 щ. бр. |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 2 | Център за обществена подкрепа<br>Ул. „Ген. Скобелев“ №18 | Услуги за деца и семейства.<br>Информиране и консултиране – психологическо и социална работа. Изготвяне на оценки и повишаване на родителски капацитет.<br>Педагогическа подкрепа за попълване на образователни дефицити.<br>Обучение за придобиване на умения: кандидат осиновители и приемни семейства; за изграждане на социални умения; за доизграждане на родителски умения.<br>Работа в общността: провеждане на кампании, групови занимания; беседи по социално значими теми.<br><br>Терапия и рехабилитация – логопедична терапия.<br>Психологическа терапия, работа с жертви на насилие.<br>Застъпничество и посредничество: Контактен център и „синя стая“ за разпит на дете в щадяща обстановка. | Капацитет 63<br><br>70 броя | Социални работници – 3 бр.<br>Психолози – 2 бр.<br>Логопед – 1 бр.<br>Педагог – 3 бр |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 3 | ЦНСТ за деца и младежи с увреждания" №1и2 | Дейностите, предоставяни от ЦНСТ№2ДУ, ЦНСТМУ и ЦНСТДБУ гр. Нови пазар се реализират успоредно и паралелно във времето на престоя на децата, като стремежът е да се запази домашната и семейна атмосфера. Осигурява се качество на живот ,което гарантира благосъстоянието и недопускането на социално изключване на всяко дете/лице ,чрез предоставяне на индивидуализирана грижа и подкрепа ,фокусирана върху постижими резултати за потребителите на услугата. В центъра работят добре квалифицирани специалисти. Предоставят се набор от услуги, грижа и занимания за формиране и развитие на хигиенни навици, умения за общуване, упражняване на различни социални роли и тяхното овладяване. Всяко дете получава услуги, съответстващи на неговите потребности. Оказва се подкрепа на потребителите в областта на преоткриването и развиването на способностите им и техния потенциал, с оглед на успешното им социално включване. Работата на екипа е да насърчават децата и младежите да придобият умения за живот според възможната за тях степен на самостоятелно функциониране. | 26 потребители | 2 щ. бр. социални работници, 1 щ. бр. възпитател и 1 щ. бр. психолог |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 4 | ЦНСТ за деца и младежи без увреждания | | 6 потребители | 1 щ. бр. социален работник, 1 щ. бр. възпитател и 1 щ. бр. психолог |

**Информация от Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦППО)**

**Таблица**
**за деца и ученици с одобрена допълнителна подкрепа по общини и за двете календарни години, подпомагани от РЦ и от училища и детски градини**

| 2020 г. | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Община | С осигурена допълнителна подкрепа от РЦППО | | С осигурена допълнителна подкрепа от ДГ, училища, общини | | Общ брой деца и ученици в област Шумен | |
| | деца | ученици | деца | ученици | деца | ученици |
| Шумен | 56 | 53 | | 140 | 56 | 193 |
| Велики Преслав | 2 | | 4 | 24 | 6 | 24 |
| Венец | | 10 | | 15 | | 25 |
| Върбица | 1 | 8 | | | 1 | 8 |
| Каолиново | 2 | 13 | | 10 | 2 | 23 |
| Каспичан | 3 | 25 | | | 3 | 25 |
| Нови пазар | 13 | | 6 | 24 | 19 | 24 |
| Смядово | 4 | | | 19 | 4 | 19 |
| Никола Козлево | | | | 12 | | 13 |
| Хитрино | 1 | | | 13 | 1 | 13 |
| **Общо:** | **82** | **110** | **10** | **257** | **92** | **367** |

| 2021 г. | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Община | С осигурена допълнителна подкрепа от РЦППО | | С осигурена допълнителна подкрепа от ДГ, училища, общини | | Общ брой деца и ученици в област Шумен | |
| | деца | ученици | деца | ученици | деца | ученици |
| Шумен | 54 | 56 | 5 | 115 | 56 | 211 |
| Велики Преслав | | 1 | 6 | 28 | 6 | 29 |
| Венец | | 10 | | 16 | | 26 |
| Върбица | 1 | 5 | | 5 | 1 | 10 |
| Каолиново | 2 | 15 | | 15 | 2 | 30 |
| Каспичан | 1 | 22 | 2 | | 3 | 22 |
| Нови пазар | 13 | | 9 | 25 | 22 | 25 |
| Смядово | 2 | 1 | | 19 | 2 | 20 |
| Никола Козлево | 1 | 1 | | 11 | 1 | 12 |
| Хитрино | | | | 132 | | 12 |
| **Общо:** | **82** | **110** | **10** | **286** | **96** | **397** |

## SWOT АНАЛИЗ

| СИЛНИ СТРАНИ | СЛАБИ СТРАНИ |
|---|---|
| ▪ наличие на действащ механизъм за финансиране на делегираните от държавата дейности и местни дейности;<br>▪ редовно финансиране, гарантиращо финансова стабилност на институциите;<br>▪ условия и мотивация за изява, участия в конкурси, олимпиади, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания и др. за всяко дете и ученик;<br>▪ участие в проекти и национални програми;<br>▪ въведена задължителна предучилищна подготовка на децата на 4, 5 и 6 г.<br>▪ разработена система от мерки за осигуряване на достъпа до образование – безплатен транспорт; безплатни учебници и учебни помагала за всички ученици от I до VII кл.; безплатни закуски I-IV клас; безплатни детски градини;<br>▪ медицинско обслужване на децата - изградени здравни кабинети в учебни и детски заведения;<br>▪ наличие на гъвкава организация на формите и график на занимания, съобразно свободното време и интереси на участниците;<br>▪ наличие на професионални гимназии и условия за професионално насочване на учениците;<br>▪ създадени условия и възможности за стимулиране постиженията на даровитите деца в различни дейности;<br>▪ създадени условия за занимания по интереси; | ▪ миграция на семействата и демографски проблеми;<br>▪ намаляване средствата, постъпващи в общината като първостепенен разпоредител на бюджет за финансиране на образователните институции, поради намаляващ брой ученици;<br>▪ наличие на паралелки с ученици под установения минимум като трайна и задълбочаваща се тенденция;<br>▪ недостатъчно кадри за обезпечаване на здравните кабинети към училищата и детските градини;<br>▪ ниска заинтересованост на родителите от социално слаби семейства от потребностите на децата им и от необходимостта от подкрепа и мотивиране за образование;<br>▪ ниска мотивация от страна на учениците за учене и развитие;<br>▪ недостатъчно познаване на нормативната уредба от страна на част от педагогическия персонал;<br>▪ все още не се отчитат в достатъчна степен индивидуалните особености на всяко дете и насочването на конкретен специалист за неговата интеграция и специална подготовка;<br>▪ голям обем нормативни актове в системата на предучилищно и училищно образование, които изискват изработка на документи, с което реално се ограничава времето за работа с деца и ученици; |

| | |
|---|---|
| ▪ включване на учителите в различни форми на квалификация;<br>▪ засилени мерки за контрол на отсъствията и успеха на учениците;<br>▪ повишаване на квалификациите и професионалната компетентност на педагогическите специалисти;<br>▪ реализиране на проекти, финансирани със средства по различните национални и оперативни програми, за да се осигури допълнителен финансов ресурс и дългосрочно положително въздействие върху местната общност;<br>▪ разработване и работа по индивидуални програми за работа с учениците със СОП и успешното им социализиране;<br>▪ организиране на обучение на деца и ученици със СОП във всяка ДГ и училище;<br>▪ наличие на добри възможности за избор на професии/профили с цел бъдеща реализация на учениците;<br>▪ наличие на социални услуги за деца, осигуряващи допълнителна и специализирана подкрепа за личностно развитие; | |
| **ВЪЗМОЖНОСТИ** | **ЗАПЛАХИ** |
| ▪ осигуряване на качествена образователна структура - институции на предучилищното обучение, общото, профилираното и професионалното образование;<br>▪ подобряване качеството на професионалното образование и осигуряване на условия за по- ефективни връзки с бизнеса; | ▪ предпочитания за мигриране в по-големи икономически центрове в страната и в чужбина;<br>▪ трайна тенденция на обучение в маломерни паралелки в определени населени места;<br>▪ негативно отношение на голяма част от обществото към образованието и училището като цяло; |

| | |
|---|---|
| ▪ ангажиране на родителите при изработване на стратегии и политики на образователните институции;<br>▪ осигуряване на разнообразие от съвременни учебно-технически средства за реализиране на образователно-възпитателния процес;<br>▪ предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца със специални образователни потребности, с изявени дарби, в риск от социално изключване, отговаряща на новите предизвикателства;<br>▪ разработване на Общинска стратегия и програма за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от Община нови пазар | ▪ увеличаване на относителния дял на децата в неравностойно социално положение, поради ниския социално икономически статус на населението; |

## ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците трябва да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за пълноценното им участие в общността на детската градина и на училището. Тя трябва да се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик и чрез включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за равноправен старт на децата и учениците в социалния живот и пълноценна личностна реализация. Подкрепата извежда на преден план сътрудничеството и загрижеността между всички участници в процеса на приобщаващото образование, за да се превърне детската градина/училището в територия с позитивен психоклимат, в среда на взаимно доверие и емоционално благополучие за изява на всяка индивидуалност.